

پیامدهای سوء الگوی کنونی باروری در کشور از زبان یک استاد دانشگاه

۱۳۹۳/۰۲/۱۳ - ۱۴:۲۳ - کد خبر: ۱۱۱۰۲۱

سلامت نیوز: یک عضو هیئت علمی دانشگاه پیامدهای سوء الگوی کنونی باروری در کشور را تشریح کرد.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از ایسنا، دکتر خلیل علی محمدزاده با اشاره به سیاست‌های کلی نظام در زمینه باروری، برنامه تنظیم خانواده به شکل کنونی و همچنین مکانیزم پشتیبانی و اجرایی آن را مستلزم بازنگری خواند و گفت: با در نظر گرفتن این نکات و با بهبود کیفیت خدمات بیمارستانی، افزایش مهارت نیروهای انسانی دخیل در این امر و همچنین رعایت اخلاق و شئونات جامعه می‌توان تمام شاخص‌های مربوط به برنامه را به وضعیتی بهتر از حال تبدیل کرد.

وی گفت: برای جلوگیری از آسیب‌های این مدل، لایه فرهنگی و اجتماعی آن که در امتداد لایه بهداشتی و درون آن قرار گرفته را باید کاملاً با فرهنگ و سبک زندگی درست، متناسب ساخت.

این استاد دانشگاه، توجه، بستر سازی و اعطای تسهیلات به جوانان جهت ازدواج به‌هنگام را اساس تعدد باروری در سن مناسب توصیف کرد و افزود: این مساله نیازمند تغییر نگرش همگانی است تا موانع فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی به عنوان یکی از بزرگ‌ترین عوامل تاثیرگذار در نرخ باروری کل، به خوبی و درستی از میان برداشته شود.

وی که در دیدار با معلمان و مربیان شهر قدس سخن می‌گفت، با ذکر این مطلب که در حال حاضر اغلب زوج‌های جوان ترجیح می‌دهند بچه دار شدن را تا زمانی که بتوانند از پس مشکلات برآیند، به تعویق بیاندازند، گفت: از آنجا که توانایی زنان برای باروری به تدریج با افزایش سن کاهش می‌یابد و حتی در مردان نیز اگرچه تا زمانی که از توانایی جنسی برخوردار باشند، امکان باروری هست اما در فرزندان پدران بالای ۴۵ سال، احتمال ابتلا به بیماری‌هایی مانند اوتیسم و اسکیزوفرنی بیشتر خواهد شد. ضمن اینکه اندکی از این کودکان از بهره هوشی کمتری نیز برخوردار خواهند بود. بنابراین چنین منطقی درست به نظر نمی‌رسد.

علی محمدزاده ادامه داد: مطالعات نشان داده والدین جوان، احساس نزدیک‌تری با فرزندان‌شان دارند و این امر در تربیت آن‌ها و پایداری خانواده نقش موثری دارد.

وی گفت: عدم تمایز و تفکیک سیاست‌های کنترل جمعیت از برنامه تنظیم خانواده و عدم جلوگیری از گسترش بی رویه آن، نه تنها اغلب به تناسب خانواده منجر نمی‌شود بلکه گاهی با تحدید خانواده و قطع موانع ارتباطی و حمایتی آن، سلامت روانی، اجتماعی و معنوی و حتی جسمانی جامعه را به خطر می‌اندازد.

این استاد دانشگاه ادامه داد: بارها گفته شده برنامه تنظیم خانواده به دنبال کاهش زاد و ولد نیست و بارداری‌های ناخواسته و سقط‌های جنین را کاهش می‌دهد. اما آنچه در صحنه عمل از دو دهه اجرای عام این برنامه مشاهده می‌شود، بدون تغییر در شاکله فرهنگی این برنامه، این اهداف آن طور که باید اتفاق نیفتاده است. بنابراین تنها با تجویز و تشخیص پزشکان، ضرورت‌های معلوم آن باید حفظ و معایب آن رفع شود.

وی با ذکر این نکته که امریکا و غرب به آسیب‌های برنامه‌های کنترلی بیش از پیش پی برده و در مواردی با عوارض ناشی از آن روبرو شده‌اند، گفت: کشورهای اروپایی و آمریکایی سال‌هاست که با اتخاذ سیاست‌های پنهان و در اکثر موارد علنی به دنبال افزایش زاد و ولد در کشورهای خود هستند، اما برای کشورهای جهان سوم و مسلمان، همچنان نسخه کاهش جمعیت را تجویز می‌کنند.

این استاد دانشگاه با اشاره به اینکه نرخ باروری کل هم اکنون در امریکا بیش از ایران است و سیاست‌های باروری این دولت در راستای افزایش جمعیت است، تصریح کرد: رویایی که آمریکایی‌ها در سر دارند، ازدیاد نسل و تحکیم خانواده است، همان مدلی که

در جامعه سنتی ایران برقرار بوده و کم و بیش هست. اگرچه آن‌ها پس از لغو برنامه‌های کنترلی در چند دهه اخیر، هم اکنون به جمعیت ۳۱۴ میلیونی رسیده‌اند، اما به جمعیت ۶۰۰ میلیونی در ۱۰۰ سال آینده می‌انديشند.

وی گفت: والدین برای اینکه پناهگاه و پشتیبان فرزندان باشند به ایجاد کانون خانوادگی آکنده از مهر و محبت نیاز دارند و مدل‌های مهندسی جمعیت با درون مایه فرهنگی خاص که توأم با تدابیر بهداشتی و پیشگیری است در شکل افراطی آن، در طولانی مدت این نما و زمینه را از خانواده می‌زداید.

این استاد دانشگاه با یادآوری این مطلب که در کشورهای اروپایی نیز مانند آمریکا، دولت‌ها برای مقابله با کهنسالی و افزایش زاد و ولد، قوانین ویژه‌ای برای والدینی که بخواهند بچه دار شوند، وضع کرده‌اند، گفت: با وجود اوضاع اقتصادی ناپایدار در این قاره، دولت‌ها در تکاپو هستند با تغییر سبک زندگی فعلی و قوانین، شرایط را بهتر کنند و به والدین اطمینان دهند که آینده خوبی برای فرزندان‌شان رقم خواهد خورد.

وی با ذکر این مطلب که برخی فرهنگ‌سازی برای فرزندآوری را با تبلیغ و آن هم تبلیغ برای کالا اشتباه می‌گیرند، گفت: فرزندآوری با تبلیغات اینچنینی، شدنی نیست. باید موضوع تبیین، تهدیدها فهمانده و آینده رصد شود و در کل باید گره‌های ذهنی، فکری و نیز اقتصادی گشوده شود. بویژه در کشور ما فرهنگ‌سازی و تحول در نگرش‌های فرهنگی، بیشتر و بهتر پاسخ می‌دهد. البته قانون‌گذاری و فراهم سازی تسهیلات ایمنی و رفاهی و عدالت محوری هم اثرات خاص خود را در جهت‌دهی و رویکرد فرهنگی دارد که نباید مورد مسامحه قرار گیرد.

وی ضرورت تبیین پیامدهای سوءالگوی کنونی باروری را یادآور شد و گفت: هنوز ناآگاهی‌ها، ابهامات و اشکالات زیادی در ذهن، فکر و باور مردم و مسئولان در این زمینه وجود دارد که بدون بحث، مناظره و حضور متخصصان علوم مختلف به منظور آگاهی بخشی و شبهه زدایی و شکافتن ابعاد و زوایای مختلف موضوع، نمی‌توان در این مسیر گام‌های موثری برداشت.

این استاد دانشگاه با اشاره به این نکته که باید به زوج‌های جوان و خانواده‌ها در امر فرزندآوری و فرزندپروری کمک شود، اظهار داشت: دولت‌های شمال اروپا مانند نروژ و سوئد سیاست‌هایی برای کمک به زوج‌های جوان طراحی کرده‌اند که هدف آن ایجاد هماهنگی بین کار و زندگی است.

وی با بیان اینکه هنوز اجرای مرخصی ۹ ماهه زایمان مادران و مرخصی دو هفته‌ای پدران در کشور ما به درستی اجرا نمی‌شود، گفت: در سوئد هر کدام از والدین ۱۸ ماه مرخصی برای زایمان دارند و مراقبت‌های روزانه و معمول از کودکان با یارانه‌هایی همراه است و برنامه‌های کاری برای زنان شاغل نیز بسیار منعطف است. با این حال میزان حضور و مشارکت زنان در مشاغل اداری بسیار بالاست.

علی‌محمدزاده با اشاره به این موضوع که در راستای سیاست‌های افزایش باروری، ما به این نوع هماهنگی‌ها بین کار و زندگی زنان نیاز مبرم و اساسی داریم، گفت: فرزندآوری مسئولیتی مهم و فرزندپروری مسئولیتی بس مهم‌تر است. در کشور ما برای هر دو مهم، خانواده‌ها و سازمان‌ها و کارفرمایان باید با مادرها و پدرها، همکاری افتخارآمیزی داشته باشند.

وی انعطاف در ساعات کاری زنان شاغل، اجرای طرح دورکاری و اعطای تسهیلات آموزشی، مهارتی و غذایی به کودکان در سنین رشد و تکامل ذهنی را در این رابطه اثربخش خواند و بر ضرورت وجود مهد کودک‌ها در سازمان‌ها، دانشگاه‌ها و سایر مراکز مورد نیاز که متأسفانه در ۱۵ سال اخیر، اکثراً برچیده شده‌اند، تأکید کرد.

علی‌محمدزاده معافیت‌های مالیاتی در زمینه‌های مختلف را در تشویق به فرزندآوری موثر خواند و در عین حال برخورد دستوری در مسئله فرزندآوری را بی‌نتیجه دانست و گفت: فرزندآوری امری آزادانه، مسئولانه و داوطلبانه است. دولت‌ها در این رابطه سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، فرهنگ‌سازی و ایجاد آمادگی می‌کنند و متخصصان امر در حوزه و دانشگاه و تشکلهای مردم نهاد، جامعه را با چالش‌ها و تهدیدهای پیش رو آگاه و متوجه می‌سازند و در نهایت این زوجین هستند که در این خصوص تصمیم‌گیری می‌کنند.

وی افزود: درست است که فرزندآوری دستوری نمی‌شود اما در مقام اجرا باید به فرهنگ‌سازی و توجیه دست اندرکاران برنامه، خانواده‌ها و رفع نیازهای مادی و معنوی آنها، اهتمام کافی صورت گیرد. در گذشته ما برای فرهنگ موجود، قوانینی تدوین کرده‌ایم و

حالا باید با عبرت از درس‌ها و تجارب این دوران و به منظور پیشگیری از بحران‌ها، در دوره جدید فرهنگ مناسبی زمینه‌سازی شود که البته این امر زمان‌بر است.

علی‌محمدزاده با انتقاد از اینکه هنوز مجازات فرزند چهارم در ایران به علت سیاست‌های کنترلی از بیمه و حق اولاد، به طور کامل برطرف نشده، فرزندپروری را نیازمند برنامه، بودجه و مراقبت‌های بهداشتی و تربیتی خواند.

وی در جمع بندی از تجارب و الگوهای دیگر کشورها، گفت: مطالعه تطبیقی مسائل و چالش‌های مشابه در سایر کشورها و بکارگیری آن‌ها متناسب با شرایط و توان کشورمان از اهمیت زیادی برخوردار است. در اغلب کشورها، دولت‌ها دسترسی به اطلاعات، دستورالعمل‌ها و خدمات پیشگیری از بارداری را به صورت غیرمستقیم برای عموم و گروه‌های خاص و آسیب پذیر به طور مستقیم پشتیبانی می‌کنند که مبین سیاست‌های افزایشی این کشورها در رشد جمعیت است.

علی‌محمدزاده با بیان اینکه سیاست‌های باروری در تمام کشورها، تابع آمار و شرایط و با حفظ و ارتقای شاخص‌های سلامتی و مدیریت کیفی جمعیت بوده و پویا است، "طرح جامع جمعیت و تعالی خانواده" مجلس را پس از لغو سیاست‌های تحدید نسل، در افزایش نرخ باروری کشور راهگشا خواند و گفت: در هر دو مسئله "قانونگذاری" و "فرهنگ سازی" شورای عالی انقلاب فرهنگی و در پی آن مجلس شورای اسلامی، گام‌های خوب و البته قابل بحث و نیازمند اقدامات تکمیلی را برداشته‌اند.

وی گفت: در طرح ۵۴ ماده‌ای مجلس که به زودی به صحن علنی مجلس می‌آید، بسیاری از تجارب کشورهای دیگر و بلکه بیشتر از آنها در نظر گرفته شده و پیشنهاد می‌شود دولت بیمه زنان خانه‌دار را جدی گرفته و برای خانواده‌های دارای سه فرزند، در مراحل بعدی مقرری ماهانه و نیز یارانه‌های آموزشی و تغذیه‌ای در نظر بگیرد.

وی گفت: از آنجا که تحصیل دختران و سربازی و شغل پسران از عوامل تاخیر ازدواج‌ها و فرزندآوری‌هاست، لازم است در این خصوص در قوانین و برنامه‌های مراکز متولی این حوزه‌ها، بازنگری‌های لازم صورت گیرد تا این امور تسهیل شود.

علی‌محمدزاده با بیان اینکه مقام معظم رهبری سیاست کلی مهم، درست و بلندمدتی را در رابطه با جمعیت مطرح کرده‌اند که توفیق در آن نیازمند کار فرهنگی و مدیریتی عمیق در لایه‌ها، ابعاد و دستگاه‌های مختلف است، گفت: مدیریت جامعه باید با رفع مشکلات اقتصادی روزمره، ارتقای کیفیت روزهای زندگی و نوید آینده‌ای دلپذیرتر برای فرزندان، مردم را به این امر مشتاق کند.

وی فعالیت عناصر دانشگاهی در خصوص تبیین علمی و منطقی رهنمودهای ولایت در زمینه جمعیت در طی یک سال اخیر و گفتمان‌سازی موثر در این باره را تجربه‌ای ارزنده خواند و گفت: دست اندرکاران اجرایی طی ماه‌های اخیر، کم‌کم تحرکاتی را از خود نشان می‌دهند که امیدواریم در مراحل دیگر منجر به تغییر، اصلاح و تعدیل فرایندها در مسیرهای پیش روی آینده شود.

این استاد دانشگاه بخش مهمی از تحقق شعار سال در این عرصه را، مدیریت جمعیت و کیفیت بخشیدن به آن در طی سال‌های آتی ذکر کرد و خواستار آن شد که مسئولان امر با تاسی به سیاست‌های کلی نظام در این رابطه برنامه‌های اقتصادی و فرهنگی هدفمند، امیدبخش و قابل اجرایی را تدوین کنند.

مطالب مرتبط

- ۸۰ درصد زایمان‌ها به روش سزارین است/ بررسی مجدد طرح افزایش جمعیت
- خطر سالمندی عمومی کشور را تهدید می‌کند
- تأثیر خمیردندان و صابون بر اسپرم
- استرس موجب ناباروری در زنان می‌شود
- ازدواج و فرزندآوری سدی در برابر سالمندی
- افزایش ۲۰۵ هزار نفری جمعیت در ۵۲ روز نخست سال جاری